Kliimaseaduse arvamusrännaku aruteludest laekunud ettepanekud ettevõtluse kliimamõju teemal

Riigi ja ettevõtete koostöö

- Riik võiks koostöös ettevõtete esindajatega aidata ärimudeleid muuta keskkonnasõbralikumaks.
- Ettevõtetele võiks luua nõustamissüsteemi, mis aitaks neil oma tootmist kaasajastada ja keskkonnasõbralikumaks muuta.
- Eesti toodangu käibemaksu tuleks vähendada, et Eesti ettevõtteid eelistada.
- Rohereformi raames võiksime soodustada väike- ja mikroettevõtlust, eriti maapiirkondades. See aitaks väärtustada loodusega kooskõlas elamist ning toetada kohalikku majandust.
- Väikeettevõtlus aitab väärindada kohalikku toorainet, rakendada elanike potentsiaali, tagab tööhõive ja pakub vajalike teenuseid kodu lähedal. Luua väike- ja mikroettevõtjatele toetusskeem, mis aitaks neil oma tootmist kaasajastada ja keskkonnasõbralikumaks muuta.
- Maapiirkonnas tegutsevaid ettevõtjaid tuleks käsitleda sotsiaalsete ettevõtetena ja anda neile maksusoodustusi.
- Muuta paberivaba raamatupidamine energiasäästlikumaks ja tõhusamaks.
- Ei tohi tähelepanuta jätta digitaliseerimise jalajälge. Hakata digitaalsete tegevuste (digiprügi) pealt CO2-maksu küsima või seda muul moel piirama.
- Netikaubanduses tuleks senisest palju kõrgemalt maksustada tagasisaadetavad pakid, et vähendada impulssoste ja nendega kaasnevat transpordikulu.
- Suurendada palgavõrdsust, kehtestada kasumipiir ja progresseeruv tulumaks.
- Õigusaktide ja maksusüsteemiga soodustada jagamis- ja ühistulise majandamise kujunemist ja kasvu.

Turundus ja kommunikatsioon

- Need, kellel on suurem mõju avalikkusele, saavad aidata levitada teadmisi keskkonnasäästlikust eluviisist.
- Meedia ja reklaam saavad aidata teavitada inimesi olulistest teemadest ning edendada teadmisi.
- Reklaam ei tohiks julgustada liigset tarbimist ega tekitada inimestes ebavajalikke soove.
- Reklaam ja klikimeedia peaks olema lubatud vaid juhul, kui see on sisuliselt hariv, kvaliteetne “infotainment”.
- Nõuda reklaamitegijatelt ajakirjanduslikku kvaliteeti ja koostööd sõltumatute osapooltega.
- Rahvast tuleb harida kliimateadlikumaks ning kliimamuutuste mõju selgitada inimestele olulistel teemadel, näiteks põllumajanduses ja toidutootmises (toidujulgeolekuga seoses). Luua kliimateemaline tele- või raadiosaade maainimestele.
- Teha õigeaegset teavitustööd ja rääkida inimestega nende keeles, kasutada vähem keerulisi sõnastusi ja kantseliiti.

Ministeeriumi tagasiside

Ettevõtjate toetamine on oluline ja ärimudelite keskkonnasõbralikumaks muutmiseks on hetkel juba olemas ettevõtte arenguprogramm, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtte arenguprogramm ning rohetoetus tootmisettevõtja ärimudeli muutmiseks. Ka kohalike

ressursside väärindamine on tähtis ning see on üks nutika spetsialiseerumise fookusvaldkondadest, mille alusel Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kujundab ettevõtetele sihitud toetusmeetmeid. Loomisel on ka ettevõtete starditoetus, mille saamise tingimused väljaspool Harjumaad on oluliselt soodsamad kui Harjumaal. Ettevõtete arendamist toetab riik läbi EASi ja KredExi ühendasutuse ning täpsemat infot saab veebilehelt https://www.eas.ee. Kohaliku ettevõtluse soodustamine toimub eraldi läbi maakondlike arenduskeskuste, mille ülesanne on alustavate ja piirkondlikult tegutsevate ettevõtete nõustamine ja koolitamine ning seekaudu ettevõtlusaktiivsuse ja eksportivate ettevõtete arvu suurendamine. Täpsemat infot saab veebilehel https://www.arenduskeskused.ee/.

Kestliku ja konkurentsivõimelise ettevõtluse arengut tervikuna suunab äsja loodud Majanduspoliitika plaan, mis on valitsusasutuste ülene põhimõtete kogum eesmärgiga kujundada 2035. aastaks tugev, uuenduslik ja vastutustundlik majanduskeskkond. Koostöös tööstuse erialaliitude ja ettevõtjatega on koostatud ka ühine Tööstuspoliitika 2035 dokument, mis käsitleb ja pakub lahendusi nendele probleemidele, mis vajavad Eesti tööstuse tervikliku arengu jaoks poliitikakujundajatelt tugevamat tähelepanu.

Kliimakindla majanduse seadust koostatakse samuti lähtuvalt põhimõttest, et soodustada pikaajaliselt konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonda kujundavat poliitikat. Selleks suurendatakse näiteks keskkonnahoidlike riigihangete osakaalu, soositake läbi planeerimisotsuste uute rohetehnoloogiate katsetamiseks vajalikete alade rajamist ning suunatakse heitkogustega kauplemise süsteemi tulusid senisest suuremas osas ettevõtetele rohetehnoloogiate arendamise ja kasutuselevõtu toetamiseks. Vähekaitstud mikroettevõtjaid, keda oluliselt mõjutavad kliimapoliitikast tingitud hinnakõikumised ning kellel puuduvad investeeringuteks vajalikud vahendid, on võimalik lisaks toetada peagi loodavast Euroopa Liidu kliimameetmete sotsiaalfondist, mille vahenditest saab toetada näiteks mikroettevõtjate investeeringuid põhivara (hoonete, sõidukite, seadmete) energiasäästlikumaks ja kliimakindlamaks muutmiseks ning seekaudu muutuval turul konkurentsis püsimiseks.

Kuna on olemas mitmeid toetusi, siis täiendavaid maksusoodustusi ettevõtetele hetkel ei planeerita. Käibemaksu muutmise mõju tööstusettevõtete võimekusele on väike, kuna käibemaks mõjutab eelkõige lõpptarbija poolt ostetud tooteid, aga enamus tööstusettevõtete kliente on teised ettevõtted. Mis puudutab paberivaba raamatupidamist, siis selle jaoks on palju lahendusi turul ning riigi poolt loodud e-arvete süsteem, mistõttu riik ka siin laiemalt sekkuda ei plaani.